

Inhoud

Inleiding	10
Deel 1 Visie	13
Van een lineaire naar een webvormige visie	14
Over kindbeelden, de rol van de opvoeder en de betekenis van leren	14
Wat verstaan we onder een pedagogisch project?	16
De juiste reflectieve vragen	19
Wat zijn dan goede reflectieve vragen?	19
Vragen aan kinderen, ouders en voorzieningen	21
Duiden en betekenis verlenen	24
De relatie tussen individuele en groepsdocumentatie	27
Deel 2 Praktijk	29
Inleiding	30
Een documentatieproject organiseren	31
Documentatie ontwerpen: zes aandachtspunten	31
Opzet documentatieproject	32
<i>Wat?</i>	34
<i>Wie?</i>	36
<i>Waarmee?</i>	40
<i>Hoe?</i>	44
<i>Wanneer?</i>	46
<i>Waar?</i>	48
Een gestructureerd bouwwerk: de methodische fasen in het documentatieproces	50
De fasen in een systematische aanpak	52
De stappen van de methode	53
Vormgeven aan een documentatieproject	54
Enkele woorden over esthetiek	54
Woorden en beelden: zoeken naar evenwicht	54
Een tekst maken	58
Documenteren en communiceren met foto's	62

Fotograferen en documentatie	64
Foto's maken: enkele aandachtspunten	68
Kinderen fotograferen	69
Welk beeld willen we geven van kinderen?	71
EDITING: het fotomateriaal selecteren en structureren	73
Het digitaal fotoestel: enkele opmerkingen over voordelen en beperkingen	74
Lay-out: enkele aantekeningen	75
Formaten en opstelling	76
Dragers, kleuren en plaatsing	78
Je werk organiseren	79
Een synthese	80
Documentatiematerialen en -instrumenten	82
Documentatie- en communicatie-instrumenten ter ondersteuning van het projectmatig werken	82
Zichzelf presenteren, informeren, verwelkomen	84
Weergeven, vertellen, delen	88
Reflecteren, plannen, informatie bijhouden	98
Relatiestromen tussen de instrumenten	103

Presentatie en documentatie 105

Deel 3 Ode aan de Zig-Zagreiger 135

Een nieuwe pedagogische uitdaging	137
Toch een beetje filosofie	138
'Straffe' kinderen	140
Een concept voor Vlaanderen en Nederland?	145
Een veelzijdige methodiek	146
Even veelzijdige interacties	147
Vijf stappen: aan de slag!	150
De Knuffelboom XL: een experimenteerstation	160
Paradijs voor sterke kinderen	160
Met vallen en opstaan	162
Scherven brengen geluk	165
Een rijke job	167
Laat de tijd los	169

De Bijendans: van verwondering naar spelidee	171
Vrolijke klanknabootsingen	171
Verzameld kinderwerk	173
Ventilator blues	175
Blijvende verwondering	179
Mandala: atelier op maat	181
Een kunstzinnige kijk	181
Levendige interacties	184
Een pedagogische cirkel	186
Buiten de lijntjes kleuren	190
Bittere witlof: op de grens van deze pedagogie	191
Een voortdurend spanningsveld	191
Tussen sturen en inspelen	192
Als kinderen de dag vorm geven	194
Tot slot: 'a never ending story'	196

Deel 4 Toekomstperspectieven 199

Steeds meer professionaliteit in het ontwerpen en documenteren	200
Tijd en ruimte plannen voor het documenteren	200
Investeren in een documentatieproject	202
Documentatie als gelegenheid tot vorming en zelfvorming	203
Documenteren en reflecteren	204
Documenteren om een geschiedenis op te bouwen	204
Documenteren om te communiceren en te relateren	207
Documenteren om te plannen	208
Documentatie, professionele ontwikkeling en onderzoek	209

Aanbevolen literatuur 212

Geraadpleegde literatuur 213

Documenteren voor jonge kinderen

Laura Malavasi en Barbara Zoccatelli

ISBN 978 90 8850 327 6

NUR 784

© 2013 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam